

12. Mely szavak, kifejezések illenek az alábbi mondatba a kipontozott helyek valamelyikére? Ügyeljenek a jelentésre és a helyesírásra!
Egy titánhoz, akit folyton az istenek haragja , nem ez a meghunyászkodás.
- (A) ildomos (B) súlyt (C) megátalkodott
(D) illet (E) szervilis
13. Melyik meghatározás felel meg egy azonos alakú szónak vagy szóalaknak?
- (A) kelepce, hurok (B) életet kiolt
(C) találat a vívásban (D) bő, ujjas, hímzett posztókabát
(E) középkori úr, nádor, kormányzó

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2020/21. ORSZÁGOS DÖNTŐ 11. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a verseny honlapján a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik esetben van szükség vesszőre?
 - Pali valamint Peti
 - Jé már megint itt?
 - akár ma akár holnap
 - Figyelj rám kisfiam!
 - Luca mint versenyző vett részt a rendezvényen.
- XIX. századi magyar irodalmi művek női szereplőinek a nevét adtuk meg anagrammával. A nevek megfejtése után jelöljétek meg azokat, akik Arany János valamelyik művében szerepelnek! (Segítségül a nevek legelső betűit aláhúztuk, valamint előfordulhat, hogy a kétjegyű mássalhangzót szét kell bontani.)
 - REST ODALESZ
 - GYÁSZ ELÉRI BÖZSIT
 - HARANG LÁNYKA
 - RÉM SZEMETES REZSÓK
 - FRANK SPION HOLTAN LESNE
- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó igaz állításokat!

„Ilyenek voltunk, és marad egy jel, amit itt hagyunk, ha indulni kell.”
(Kovács Ákos: Ilyenek voltunk)

 - Alá- és mellérendelő tagmondat is található benne.
 - Az egyik főmondatához nem tartozik alárendelő mellékmondat.
 - A tárgyi mellékmondatnak van egy időhatározói mellékmondata.
 - E többszörösen összetett mondatban nincs utalószó.
 - Az utolsó tagmondatban nincs alany.
- Milyen határozókat tartalmaznak az alábbi mondatok?
A pattanásig feszült légkör miatt egyelőre jobbnak látta elhallgatni útjuk célját. A lelkiileg elgyötört matrózok az őrséggel szövetkezve fellázadtak volna.
 - cél
 - hely
 - eredet
 - tekintet
 - ok
- Hányféle igenév van az előző feladat két mondatában?
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
- Mely meghatározásnak felel meg egy **ndzs** betűkapcsolatot tartalmazó szó?
 - kalmár, kufár
 - szúró- vagy hajítófegyver
 - ősi magyar néptánc
 - húros hangszer
 - ruhaujj szegélye, kezelő
- Hibakereső. Jelöljétek be a valamilyen szempontból (például: nyelvhelyesség, helyesírás) **hibás** mondatokat!
 - E kies táj minden évszakban szemet gyönyörködtető látványt nyújt.
 - Ezen a szálláson még akár két napig is jól el lettünk volna.
 - Szerencsére a dolgozat legtöbb feladatain már nem kellett annyit gondolkodnom.
 - Matyi már hároméves volt, amikor végre elkezdett beszélni.
 - Leginkább az olyan krimiket szeretem, amelyben már az elején kiderül, hogy ki a tettes.
- Takács Tibor verséből idézünk. Jelöljétek meg azt a szóképletet, amelynek van megfelelője a versrészletben! (A zérómorfémák nem számítanak.)

„*hogy hol maradt el ifjúságom,
valaha volt útszéli fákon,
mégis úgy fékeztem a téren
hogy végre, végre ideértem.*”

 - szótő+jel+rag
 - szótő+jel+jel
 - szótő+képző+jel
 - szótő+képző+képző
 - szótő+képző+jel+rag
- Állatok neveit soroltuk fel. Mely sorok adnak ki egy hexametert?
 - rénszarvas, jaguár, leopárd, ámbrás cet, orángután
 - borz, vadló, sólyom, teve, panda, muréna, kolibri
 - macska, hiúz, dámszarvas, muflon, egér, liba, cinke
 - bálna, sügér, süllő, csuka, ponty, keszeg, erdei sikló
 - pók, szurikáta, poloska, mosómedve, csalógány, ló
- Melyik költői idézet tartalmaz metonímiát?
 - „Estve jött a parancsolat / Viola-szín pecsét alatt...”
 - „Tépd ki csőröd a szivemből! hagyd el ajtóm, csúf madár!”
 - „Húzd, ki tudja meddig húzhatod, / Mikor lesz a nyútt vonóból bot...”
 - „Mi az élet tűzfolyása? / Hulló szikra melege.”
 - „Felforgat a nagy századok érckéze / Mindent...”
- Játék a betűkkel. Alább hat különböző betűt adtunk meg. Ezekből számos, különböző hosszúságú szót lehet kirakni úgy, hogy egy szóban egy betűt csak egyszer használunk fel. Milyen szófajokra lehet példa közöttük?
E É R S T V
 - főnév, földrajzi név
 - elvont főnév
 - felszólító módú ige
 - számnév
 - befejezett melléknévi igenév

A 12-13. feladatok a következő oldalon találhatóak!